

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЧЛЕНІВ АДМІНІСТРАТИВНИХ КОМІСІЙ: МУНІЦИПАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

ШУШУЛКОВА Віра Дмитрівна - аспірант кафедри адміністративного права та адміністративного процесу Одеського державного університету внутрішніх справ

В статті проведено обґрунтування застосування муніципально-правової відповідальності к административным комиссиям при исполнительных комитетах местных советов.

Ключові слова. *Адміністративна комісія, місцеве самоврядування, юрисдикційна діяльність, муніципально-правова відповідальність, дострокове припинення повноважень.*

Юридична відповідальність є важливим елементом правового регулювання суспільних відносин. У правових науках її визначають найважливішим механізмом гарантії та забезпечення прав і свобод суб'єктів правовідносин [1; 2]. У контексті досліджуваної проблематики спеціальної уваги потребують питання теоретико-правових основ відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування та, власне, колегіальних органів публічної влади, що обумовлено специфікою правового регулювання суспільних відносин у сфері юрисдикційної діяльності адміністративних комісій при виконавчих органах місцевих рад.

Відповідальність суб'єктів публічної влади зумовлена покликаністю забезпечити їхню діяльність в інтересах громадян і суспільства в цілому. Саме ця обставина і визначає мету нашої статті – з'ясування суті юридичних можливостей впливу місцевого самоврядування на колегіальний орган адміністративної юрисдикції, як реагування на протиправну поведінку під час здійснення юрисдикційної діяльності.

Питання відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування, в

контексті обсягу правовідносин спеціального виду відповідальності, який застосовується у правовідносинах місцевого самоврядування досліджувалося в дисертаційних та монографічних роботах, а також наукових статтях таких вітчизняних учених, як В.О. Антонечко, М.О. Баймуратов, Ю.Ю. Бальцій, О.В. Батанов, Л.А. Богачова, В.І. Борденюк, М.П. Воронов, І.В. Дробуш, Т.М. Іванова, В.М. Камп, А.А. Коваленко, М.І. Корнієнко, А.М. Колодій, В.В. Кравченко, П.М. Любченко, М.П. Орзіх, Б.А. Пережняк, В.Ф. Погорілко, М.О. Пухтинський, П.А. Трачук, О.Ф. Фрицький, В.Л. Федоренко, В.П. Чурсін та інших вчених, однак недостатня сформованість вітчизняних наукових детермінацій муніципального права, як самостійної галузі права, породжує у правовій науці, особливо в науці адміністративного права, численні дискусії на предмет існування муніципально-правової відповідальності, як самостійного виду юридичної відповідальності.

Потреба глибокого наукового узагальнення досвіду застосування юридичної відповідальності за порушення законодавства під час здійснення юрисдикційної діяльності у справах про адміністративні правопорушення, зокрема, адміністративних комісій та їх членів, є очевидною. Оскільки саме їх протиправні рішення, дії чи бездіяльність стають підставою різноманітних порушень прав фізичних та юридичних осіб, при тому, що питання відповідальності самих комісій чи їх членів законодавчо не визначено.

Намагаючись розкрити правову ситуацію відповідальності адміністративних комісій за вчинення протиправних дій та прийняття протиправних рішень, спробуємо дати відповіді на те, чи можуть бути суб'єктами відповідальності адміністративні комісії при виконавчих органах місцевих рад? Чи існує в Україні механізм притягнення членів адміністративних комісій до відповідальності у випадку порушення ними законів України під час здійснення юрисдикційної діяльності? Яку відповідальність слід застосовувати до адміністративної комісії за вчинені ними протиправні діяння?

Загальноприйняті підходи до колегіальних форм управління ґрунтуються на твердженні, що колегіальність створює необхідні умови для всебічного, критичного і повного дослідження матеріалів справи і справедливого її вирішення, підвищує авторитет органів правосуддя і прийнятих ними рішень, вироків, ухвал і постанов [3, с.14]. Однак, у випадку прийняття колегіальним органом протиправного рішення чи допущення протиправних діянь виникають проблеми притягнення до відповідальності його членів.

На думку В.О. Навроцького, колегіальний орган не може виступати як суб'єкт відповідальності [4, с.42]. Ми ж вважаємо, що можна говорити про відповідальність як окремих фізичних осіб, вчинені у складі колегіального органу, так і колегіального органу в цілому.

Застосування заходів колективної юридичної відповідальності в сучасній адміністративній практиці України є справою досить новою, вимагає всебічного осмислення, узагальнення судової практики, фундаментальних теоретичних розробок.

У відповідності до статті 74 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи та посадові особи місцевого самоврядування несуть відповідальність за свою діяльність перед територіальною громадою, державою, юридичними і фізичними особами [6].

У теорії муніципального права, об'єктом дослідження якої є система органів місцевого самоврядування, а досліджувані нами органи адміністративної юрисдикції відносяться саме до такої системи, традиційно розрізняють конституційно-правову і майнову відпо-

відальність органів і посадових осіб самоврядування [5, с.179].

На нашу думку, стверджувати про існування муніципально-правової відповідальності, як самостійного виду юридичної відповідальності, є достатньо підстав:

по-перше: муніципально-правова відповідальність хоча й відноситься до публічно-владного примусу, однак не є примусом державним, оскільки її базисом є сукупність правових норм, що регулюють діяльність місцевого самоврядування, а з цієї причини цей примус не слід вважати державно-владним примусом;

по-друге: коло суб'єктів, на яке поширюється цей вид відповідальності, – депутати місцевих рад, муніципальні утворення (у тому числі виконавчі органи) та посадові особи цих утворень;

по-третє: вид правової санкції – припинення повноважень, перебуває за межами регулювання кримінального, адміністративно-деліктного, трудового чи цивільного права, тим більше права конституційного.

Метою такої відповідальності передусім є спонукання органів та посадових осіб місцевого самоврядування до належного виконання покладених на них функцій і повноважень, прийняття законних рішень, а також забезпечення функціонування місцевого самоврядування в інтересах населення та суспільства в цілому.

Муніципально-правова відповідальність, як і відповідальність конституційно-правова, полягає в застосуванні до органів і посадових осіб місцевого самоврядування різних заходів специфічного правового впливу зі сторони компетентних державних органів (як правило, без залучення суду). Саме по цій причині муніципально-правову і ототожнюють її з відповідальністю конституційно-правовою.

Зазначимо, що юридична відповідальність колегіальних органів публічної влади є явищем досить поширеним і нормативно закріпленим багатьма законодавчими актами.

Вищою формою такої відповідальності органів і посадових осіб є дострокове припинення їх повноважень у встановленому законом порядку.

Так, інструмент дострокового припинення повноважень Верховної Ради України ви-

значений статтею 90 Конституції України [6] як форма політичної відповідальності законодавчого органу.

Прийняття Верховною Радою України резолюції недовіри Кабінету Міністрів України та наступна відставка цього органу виконавчої влади [137] також розглядається як форма конституційно-правової відповідальності колегіального органу [7, с.505].

Як форму політико-правової відповідальності перед територіальними громадами розглядають дострокове припинення повноважень місцевих рад [8] за Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», згідно із статтею 78 якого:

«повноваження ради можуть бути достроково припинені у випадках:

1) якщо рада прийняла рішення з порушенням Конституції України, законів України, прав і свобод громадян, ігноруючи при цьому вимоги компетентних органів про приведення рішень у відповідність із законами;

2) якщо сесії ради не проводяться без поважних причин у строки, встановлені законом, або рада не вирішує питань, віднесених до її відання» [9].

Суть дострокового припинення повноважень полягає в тому, що цей засіб правового реагування проявляється у вилученні зі сфери політики та позбавленні права здійснювати владу.

Як форму правової відповідальності виконавчого комітету перед місцевою (сільською, селищною, міською) радою можна розглядати розпуск цього виконавчого органу місцевої ради [10]. Так, Народний депутат України VIII скликання О.Л. Сугоняко, з метою законодавчо закріпити розпуск виконавчого комітету як форму правової відповідальності цього органу публічної влади перед територіальною громадою, ініціював реєстрацію проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (щодо порядку та підстав розпуску виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті ради)» [11], у пояснювальній записці до якого зазначив, що ціллю та завданням проекту Закону є введення в законодавство України правової норми, згідно з якою кожен громадянин

України, який вважає, що своїми діями та/або бездіяльністю та/або рішенням виконавчий комітет порушує його права та інтереси, має право у судовому порядку заявити вимогу про розпуск виконавчого комітету, а сам розпуск Народний депутат вважає за порукою відповідальності виконавчих комітетів, стимулом для них належним чином виконувати свої зобов'язання, та запобігання повторним проявам протиправних дій та/або протиправної бездіяльності та/або протиправних рішень виконавчих комітетів [12]. Таким чином розпуск колегіального органу публічної влади пропонується визначити як відповідальність за порушення прав та інтересів громадян України.

Широке застосування заходів колективної юридичної відповідальності має місце в сучасній електоральній практиці України. Неправомірність діяльності виборчих комісій є достатньою підставою для притягнення таких суб'єктів до правової (конституційно-правової) відповідальності – дострокового припинення повноважень виборчої комісії.

Аналізуючи даного роду санкції, О.О. Кутафін зазначає, що дострокове припинення повноважень, як захід правової відповідальності, іноді є близьким до дисциплінарної відповідальності як за формою, так і за порядком застосування [14, с.278].

Дострокове припинення повноважень колегіальних органів публічної влади, в науковій літературі називають по-різному: політична [15, с.22], конституційна [14, с.278], політико-правова [16, с.69], конституційно-правова [17, с.9], муніципально-правова [18; 19, с.136], але в будь-якому випадку вона є юридичною, оскільки здійснюється юридичними механізмами та на підставі юридичних актів.

На думку Ю. Делія, особливість юридичної відповідальності органів і посадових осіб місцевого самоврядування полягає в тому, що вони несуть її на державному рівні, передбаченому нормами законодавчих актів, і на локальному рівні, визначеному нормами статутів територіальних громад і підзаконними актами рад або їх виконавчих органів [20, с.30], хоча проведений нами аналіз місцевих положень про адміністративні комісії не дав можливості виявити правові норми,

якими регулюється відповідальність адміністративної комісії за порушення законодавства. Однак відсутність таких норм у місцевих положеннях не виключає можливостей виконавчого комітету чи іншого органу виконавчої влади місцевого самоврядування, який створив адміністративну комісію, застосувати механізм припинення повноважень її складу, як засіб реагування на протиправні дії чи бездіяльність та примус до виконання обов'язків, визначених нормами права. Більше того, повноваження голови місцевого самоврядування (сільського, селищного, міського), які полягають у забезпеченні здійснення у межах наданих законом повноважень органів виконавчої влади на відповідній території, додержання Конституції та законів України, виконання актів Президента України та відповідних органів виконавчої влади, вимагають вживати управлінські заходи для недопущення порушень у майбутньому.

На місцевому рівні забезпечення законності та правопорядку, охоронних прав, свобод і законних інтересів громадян є пріоритетним для органів місцевого самоврядування. Саме на місцевому рівні можна оперативніше, порівняно з органами державної влади, вирішувати питання щодо забезпечення законності та правопорядку.

Забезпечення законності потребує спеціально-юридичних гарантій законності. Однією з таких гарантій може виступити розпуск адміністративної комісії та затвердження її у новому складі.

На нашу думку, в місцевих положеннях про адміністративні комісії варто прописувати таке реагування у пропонованій нами конструкції:

«За систематичне порушення адміністративною комісією законів України, які полягають у прийнятті незаконних постанов про адміністративні правопорушення та інших протиправних діянь, які порушують права та свободи громадян, виконавчий комітет може розпустити адміністративну комісію та сформувати її у новому складі».

Норма права, яка регулюватиме цей правовий механізм, буде дієвим інструментом контролю виконавчого комітету за діяльністю адміністративної комісії, але за умови чіткого нормативного врегулювання процедур

припинення повноважень адміністративної комісії. Крім того, потребує опрацювання та частина правової сторони механізму припинення повноважень адміністративної комісії, яка унеможливить загрозу його перетворення у дестабілізуючий фактор у роботі комісії, чи форму тиску на її членів, з метою прийняття комісією «потрібних» рішень. Також, слід врахувати національні доктринальні розробки щодо відповідальності колективних суб'єктів в інших сферах (підприємництво, банківська діяльність тощо).

Не дивлячись на те, що нормативно-праві акти, якими регулюється порядок діяльності адміністративних комісій, безпосередньо не передбачають такої юридичної відповідальності адміністративних комісій, як розпуск чи припинення повноважень її членів, однак практична реалізація принципу законності як режиму громадсько-політичного життя, при якому забезпечується реальне дотримання і виконання правових приписів усіма без винятку учасниками суспільних відносин, дозволяє органу, який уповноважений формувати склад адміністративної комісії, застосовувати муніципально-правові засоби реагування на порушення адміністративною комісією законів України, прав та свобод громадян.

Очевидно, що проблемою юрисдикційного законодавства щодо відповідальності колективних суб'єктів адміністративної юрисдикції є проблема визначення вини як одного з обов'язкових елементів складу правопорушення. Адже, як слушно зауважує Д.М. Лук'янець, конструкція вини, як психічного ставлення до скоєного, що виражається у формі умислу чи необережності, передбачає тільки поведінку особистості, і її не можна механічно переносити на протиправну діяльність колективних суб'єктів [21, с.78].

Необхідно підкреслити, що ефективне забезпечення законності та правопорядку здійснюється, поряд з іншим, і заходами дисциплінарного впливу. Але тут виникає проблема, адже дисциплінарна відповідальність полягає в обов'язку працівника відповідати перед роботодавцем за дисциплінарний проступок [22, с.431]. Однак члени адміністративних комісій формуються не на штатній основі, за винятком відповідального секре-

таря та в окремих випадках голови та заступника голови адміністративних комісій. Не будучи «працівниками», у звичному розумінні цього слова, не підпорядковуються в адміністративно-дисциплінарному порядку відповідному голові місцевого самоврядування (сільському, селищному, міському). А голова комісії, будучи формальним керівником структурного утворення, яким є адміністративна комісія, не наділений правом притягнення до дисциплінарної відповідальності, з огляду на приписи статті 147¹ Кодексу законів про працю України, яка обумовлює, що дисциплінарні стягнення застосовуються органом, якому надано право прийняття на роботу (обрання, затвердження і призначення на посаду) даного працівника [23].

Таким чином, формування комісії не на штатній основі унеможливорює дисциплінарні впливи на членів комісії, які не виконують, чи неналежно виконують свої обов'язки. Зазначена правова ситуація піддається критиці у правовій літературі ще з радянських часів [24, с.10; 25, с.9-10]. Отже принцип формування значної кількості членів адміністративних комісій на «громадських засадах» є негативним чинником у забезпеченні юридичної дисципліни.

Заслужують на увагу особливості відповідальності голови адміністративної комісії як керівника органу адміністративної юрисдикції. Голова комісії наділений комплексом матеріальних та процесуальних повноважень щодо організації і управління спільною роботою членів комісії, яка охоплена поняттям «юрисдикційна діяльність». Голова адміністративної комісії, виконуючи свої обов'язки, своїми діями може спричинити значно більшу шкоду, ніж ту, яку може спричинити будь-який інший член комісії. Тому проблема відповідальності саме голови адміністративної комісії, як керівника юрисдикційного органу, має не тільки теоретичне, а й практичне значення.

Певна «знаковість» відповідальності керівника, стверджує Н.О. Армаш, проявляється у тому, що для категорії керівників характерна персональна відповідальність за реалізацію ввіреними їм органами державної політики та притаманних функцій. Отже, зазначає дослідник, відбувається явище, при якому одна осо-

ба (керівник) має «подвійну» деліктоздатність: по-перше, несе відповідальність за діяльність ввіреного їй органу; по-друге, несе відповідальність за особисті вчинки [26, с.94].

Така подвійна деліктоздатність дає підстави стверджувати, що голова адміністративної комісії може притягатись як до дисциплінарної відповідальності, оскільки, у більшості випадків, голови адміністративних комісій є штатними працівниками органів місцевого самоврядування, із застосуванням одного із переліку стягнень, що застосовуються до службовців місцевого самоврядування, так і до муніципально-правової – у формі припинення повноважень голови адміністративної комісії.

У локальних нормативно-правових актах, які регулюють діяльність адміністративних комісій, можна зустріти норми якими передбачається інститут відповідальності. Так, пункт 2.4 Положення про адміністративну комісію при виконавчому комітеті Вінницької міської ради зазначає: «Голова адміністративної комісії, а під час його відсутності, заступник голови:

- керує роботою комісії, несе відповідальність за виконання покладених на комісію завдань...» [27].

Аналогічні норми містяться у Положенні про адміністративну комісію при виконавчому комітеті Калинівської міської ради [28]. Декларуючи відповідальність за неналежне виконання обов'язків суб'єкти локального нормотворення, при цьому не вказують – яку саме відповідальність може нести голова адміністративної комісії. Таким чином, вид відповідальності слід визначати із складу протиправного вчинку за загальними правилами.

По наслідках дослідження інституту юридичної відповідальності адміністративних комісій та їхніх членів можна класифікувати такі види відповідальності:

1. Відповідальність адміністративної комісії та її членів перед виконавчим комітетом місцевої ради.
2. Відповідальність адміністративної комісії та її членів перед фізичними та юридичними особами.
3. Відповідальність членів адміністративних комісій за порушення у сфері публічної служби і трудової дисципліни.

Таким чином, муніципально-правова відповідальність адміністративних комісій – це несприятливі наслідки, що настають у разі прийняття ними протиправних рішень, нездійснення або неналежне здійснення своїх юрисдикційних завдань і функцій та які застосовуються в інтересах фізичних та юридичних осіб та суспільства в цілому. Існування юридичної відповідальності адміністративних комісій та її членів, у тому числі муніципально-правової, є свого роду запорукою недопущення зловживання юрисдикційною владою, гарантом дотримання законності та реалізації прав і свобод людини й громадянина.

Література

1. Аземша І.Б. Особливості формування інституту юридичної відповідальності в Україні / І.Б. Аземша // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 2. – С. 44-47.;
2. Подорожній, Є.Ю. Теоретичні підходи до визначення поняття «юридична відповідальність» / Є.Ю. Подорожній // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2014. – № 3. – С. 6-15.;
3. Бігун, В.С. Одноособовість і колегіальність здійснення правосуддя (філософсько-правові аспекти процесуального права) / В.С. Бігун // Часопис Київського університету права. – 2009. – №2. – С.10-15.;
4. Навроцький, В.О. Проблема відповідальності за корупційні діяння, рішення про які прийняті колегіально / В.О. Навроцький // Відповідальність посадових осіб за корупційну діяльність : зб. мат. Міжнар. наук.-практ. семінару, 1-12 травня 2001 р. – Харків: Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив, 2003. – С. 41-44.;
5. Хріпливець, Д.Є. Удосконалення системи відповідальності органів і посадових осіб місцевого самоврядування / Д.Є. Хріпливець // Теорія та практика державного управління. – 2010. – Вип. 4. – С. 179-184.;
6. Конституція
7. Теліпка, В.Е. Конституційне та конституційно-процесуальне право України: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В.Е. Теліпка – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 568 с.;
8. Стрілець, Ю.П. Дострокове припинення повноважень місцевих рад та відкликання депутатів місцевих рад як форми притягнення їх громадою до політичної відповідальності / Ю.П. Стрілець // Державне будівництво. – 2009. – № 2. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/ebook/db/2009-1/index.html>;
9. Про місцеве самоврядування в Україні
10. Опозиція озвучила найважливіше питання сесії: розпуск виконавчого комітету. Перший Житомирський інформаційний портал. <http://www.1.zt.ua/news/politika/opozitsiya-ozvuchila-nayvazhlivishe-pitannya-sesiyi-rozpusk-vikonavchogo-komitetu.html>; До виключної компетенції міської ради належить утворення виконавчого комітету ради. Інформаційний портал «Громадянин України». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gukr.com/article757.html> – Назва з титул. екрана.;
11. Проект Закону України від 08.05.2015 № 2800 «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (щодо порядку та підстав розпуску виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті ради)». – [Електронний ресурс]. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: [http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=55050&pf35401=341355.](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=55050&pf35401=341355;);
13. Пояснювальна записка до проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (щодо порядку та підстав розпуску виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті ради) – [Електронний ресурс]. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=55050&pf35401=341544.>;
14. Кутафин, О.Е. Муниципальное право Российской Федерации : учебник / О. Е. Кутафин, В.И. Фадеев ; М-во образования. – Москва : Проспект, 2011. – 3-е изд., перераб. и доп. – 669 с.;
15. Серьогіна, С.Г. Відповідальність уряду як елемент форми правління / С.Г. Серьогіна // Проблеми законності. – 2004. – Вип.66. – С.21-31.;
16. Демків, Р.Я. Конституційне право України. Курс лекцій. / Р.Я. Демків – Львів:

АНОТАЦІЯ

У статті проведено обґрунтування застосування муніципально-правової відповідальності до адміністративних комісій при виконавчих комітетах місцевих рад.

Львівський держ. ун-т внутр. справ, 2012. – 332 с.;

17. Батанова, Н.М. Конституційні делікти в Україні: проблеми теорії та практики: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Н.М.Батанова ; НАН України. Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького. – К., 2007. – 21 с.;

18. Алексеев, И.А. Муниципально-правовая ответственность: проблемы теории и практики: автореф. дисс. ... д-ра юрид. наук : 12 00.02 / И.А. Алексеев. Моск. гос. юрид. у-нт им. О.Е. Кутафина. – М., 2014. – 476 с.;

19. Галіахметов, І.А. Основні засади та принципи відповідальності органів і посадових осіб місцевого самоврядування: муніципально-правовий аспект / І.А. Галіахметов, С.І. Кожушко // Вісник Вищої ради юстиції. – 2011. – № 2(6), – С.135-147.;

20. Делія, Ю. Юридична відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування / Ю. Делія // Право України. – 2003. – № 10. – С. 29-32.;

21. Лук'янець, Д.М. Інститут адміністративної відповідальності: проблеми розвитку : монографія / Д.М. Лук'янець. – К. : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001. – 220 с.;

22. Відповідальність дисциплінарна / Н.М. Хуторян // Юридична енциклопедія: У 6 т. / Ю.С. Шемшученко відп. ред. – К.: Українська енциклопедія, 1998. – Т.1: А-Г. – 672 с. – С.431-432.;

23. Кодекс законів про працю України. Закон від 10.12.1971 № 322-VIII. [Електронний ресурс]. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>;

24. Ключниченко, А.П. Административные комиссии / А.П. Ключниченко, А. П. Шергин. - М.: Юрид. лит., 1975. - 111 с.;

25. Банных, М.П. Комиссии исполкомов местных Советов : монография /-

SUMMARY

In this article there is a substantiation of the possibility and necessity of application of municipal legal liability to administrative commissions of the executive committees of local councils as instruments to ensure the law and order during the performance of jurisdictional activities by administrative commissions.

Separation of municipal legal liability of administrative commissions from other types of liability including constitutional and legal liability is conducted, its main features are provided, its aim and conditions of application are defined.

Scientific basis for premature termination of powers of the full administrative commission or its individual members as municipal legal sanctions for infringement of rights, freedoms and legitimate concerns of natural and legal persons during the performance of jurisdictional activities by administrative commissions on cases of administrative offences is accomplished. The entity authorized to apply municipal legal sanctions against administrative commission and its members is identified.

М.П. Банных. – М.: Юридическая литература, 1968. – 88 с.;

26. Армаш, Н.О. Особливості відповідальності керівників органів виконавчої влади / Н.О. Армаш // Право України. – 2004. – № 12. – С. 94-96.;

27. Про затвердження положення про адміністративну комісію при виконавчому комітеті Вінницької міської ради: Рішення виконавчого комітету Вінницької міської ради від 20.12.2012 №3213. [Електронний ресурс]. Офіційний сайт Вінницької міської ради. – Режим доступу: <http://www.vmr.gov.ua/Branches/Lists/PrivacyPolicyAndPublicOrder/ShowContent.aspx?ID=3>;

28. Про затвердження Положення про адміністративну комісію при виконавчому комітеті Носівської міської ради : Рішення виконавчого комітету Носівської міської ради Чернігівської області від 26.06.2014 №108. [Електронний ресурс]. Офіційний сайт Носівської міської ради Чернігівської області. – Режим доступу: <http://nosivkarada.cg.gov.ua/index.php>.